

Noora Koponen vihr ym.

Lakialoite laiksi Nuorten parlamentista

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan säädettäväksi nuorten valtakunnallista vaikuttamistoimielintä eli Suomen nuorten parlamenttia (myöh. Nuorten parlamentti) koskeva laki. Nuorten parlamentti tulisi tämän lakialoitteen tullessa hyväksytyksi olemaan nuorten valtakunnallinen vaikuttamistoimielin, joka valittaisiin demokraattisesti, ja se noudattaisi parlamentaarisen demokratian olemassa olevia käytäntöjä.

Lakiesityksessä esitetään perustettavaksi Nuorten parlamentti -niminen toimielin, joka vaikuttaisi valtakunnallisiin asioihin ja valtiolliseen päätöksentekoon. Se jakautuisi eduskunnan tapaan valiokuntiin, jotka tekisivät mietintöjä täysistunnoille lausuntoihin, joita valtioneuvosto voisi pyytää Nuorten parlamentilta. Nuorten parlamentille valittaisiin myös puheenjohtajisto ja palkattaisiin tarvittava määrä virkamiehiä, jotta sen toimintamahdollisuudet pystyttäisiin turvaamaan.

Nuorten parlamentti laatisi myös varjotalousarvion valtion talousarvioon, ja tämä annettaisiin tiedoksi eduskunnalle ja valtioneuvostolle. Nuorten parlamentti tulisi tekemään tiivistä yhteistyötä valtionhallinnon, virkamiesten, eduskunnan sekä etenkin lapsiasiavaltuutetun kanssa.

Lakialoitteen mukaan Nuorten parlamentti valittaisiin valtakunnallisilla kouluvaaleilla, joissa äänioikeutettuja olisivat kaikki ne 12—18-vuotiaat Suomen kansalaiset, joiden kotikunta sijaitsee Suomessa. Vaaleja varten Suomi jaettaisiin eduskuntavaalien mukaisesti vaalipiireihin, ja Nuorten parlamentin paikkajako noudattelisi eduskunnan paikkajakoa vaalipiirien välillä.

PERUSTELUT

Nuorten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä heidän osallisuuttaan yhteiskunnallisiin asioihin ja päätöksentekoon tulee edistää valtakunnallisella tasolla. Tähän lakialoitteeseen liittyvässä lakiehdotuksessa ehdotetaan säädettäväksi lakia, joka loisi Suomeen eduskunnan kaltaisen vaikuttamispaikan ja -toimielimen myös äänioikeudettomille kansalaisille, toisi heille uusia kokemuksia ja vahvistaisi heidän osallisuutensa ja vaikuttamisensa tunnettaan.

Yhdistyneiden kansakuntien (YK) ja Suomenkin ratifioimassa lapsen oikeuksien sopimuksessa säädetään lapsen oikeudesta tulla kuulluksi. Myös eri laeissa määritellään kuulemisvelvoitteesta, ja nämä kohdat eivät tällä hetkellä toteudu ainakaan täysin valtakunnallisella tasolla.

Lakialoite LA 75/2022 vp

Nuorten parlamentti olisi julkinen organisaatio, mutta sillä ei olisi kuitenkaan lainsäädäntö-, budjetti- tai muuta päätösvaltaa, pois lukien lausunnonanto-oikeus eduskunnalle ja valtioneuvostolle sekä nuorten edustaminen valtakunnallisissa aiheissa. Se edustaisi suomalaisia nuoria valtakunnallisessa päätöksenteossa ja hallinnossa.

Nuorten parlamentin nuorisokansanedustajia on tarpeellista kuulla myös eduskunnan valiokuntien kokouksissa, mikäli niissä käsitellään nuoria koskevia asioita.

Lakialoitteen mukaan Nuorten parlamentti valittaisiin valtakunnallisilla vaaleilla, joissa äänioikeutettuja olisivat kaikki ne 12—18-vuotiaat Suomen kansalaiset, joiden kotikunta sijaitsee Suomessa. Vaaleja varten Suomi jaettaisiin eduskuntavaalien mukaisesti vaalipiireihin, ja Nuorten parlamentin paikkajako noudattelisi eduskunnan paikkajakoa vaalipiirien välillä. Vaalit suoritettaisiin pääasiassa kouluvaaleina.

Vaalien ikäraajaksi ehdotetaan 12—18 vuotta, sillä Nuorten parlamentin toiminta on tarkoitettu yläasteikäisille ja toisella asteella opiskeleville nuorille. Suurin osa nuorista on yläasteella 12-vuotiaana, ja tämän perusteella esitetään juuri tätä ehdotuksessa mainittua ikärajaa. Yläikärajaksi ehdotetaan 18 ikävuotta, koska yli 18-vuotiaat voivat äänestää ja ovat vaalikelpoisia valtakunnallisissa vaaleissa. Näin pyritään välttämään kaksoismandaattien syntymistä.

Nuorten parlamentilla olisi oma työjärjestys, jossa määrättäisiin kaikista niistä muista toimintatavoista Nuorten parlamentin toiminnassa, joita tässä lakiehdotuksessa ei mainita.

Työjärjestyksessä säädettäisiin tarkemmin tämän lakiehdotuksen määrittelemistä asioista. Nuorten parlamentilla olisi myös päätösvaltaa oman budjettinsa osalta, mikäli valtioneuvosto esittää ja eduskunta päättää valtion talousarvioesityksen mukaisesti myöntää Nuorten parlamentille määrärahaa. Määrärahaa käytettäisiin muun muassa henkilöstön palkkoihin, kokous- ja matkakuluihin sekä edustustilaisuuksiin.

Nuorten parlamentin tavoitteena olisi kehittää suomalaisten nuorten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia valtakunnallisella tasolla. Sen tehtävänä olisi myös luoda yhteyksiä kansanedustajien sekä valtion virkamiesten ja nuorten välille. Nuorten parlamentti valvoisi nuorten oikeuksien toteutumista valtiotason päätöksissä.

Nuorten parlamentin puheenjohtaja esitetään nimitettäväksi jo ennen varsinaisen toiminnan alkamista toiminnan käytännön järjestelyjä varten. Eduskunnan puhemiesin toimikauden kestäessä puheenjohtajan toimikausi kestäisi vuoden 2025 valtiopäivien alkuun saakka. Puheenjohtaja olisi siis myös nuorisokansanedustaja vaalikaudella 2024—2025.

Nuorten parlamentin tehtäviksi voitaisiin katsoa muun muassa seuraavat asiat:

- lasten ja nuorten edustaminen valtion päätöksenteossa ja heidän mielipiteidensä sekä näkemyksiensä esille tuominen
- nuorten aseman kehittäminen ja parantaminen Suomessa sekä parannusehdotusten antaminen valtion toimielimille ja muille tarkoituksenmukaisille tahoille
- nuorten yhteiskunnallisen aktiivisuuden edistäminen

Lakialoite LA 75/2022 vp

- nuorten yhdenvertaisten vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksien parantaminen ja kehittäminen
- nuorten ja valtion välisen yhteistyön edistäminen
- vaikuttaminen siihen, että valtio kehittäessään yleisiä palveluja huolehtii niiden riittävydestä ja soveltuvuudesta nuorille
- erinäisten toiminnallisten mahdollisuuksien tarjoaminen
- esitysten ja aloitteiden valmisteleminen valtion toimielimille ja muille tahoille sekä niiden käsittelyn seuraaminen valtion päätöksenteossa
- lausuntojen, kannanottojen ja aloitteiden tekeminen hallitukselle ja eduskunnalle
- yhteistyön tekeminen hyvinvointialueiden ja kunnallisten nuorisovaltuustojen kanssa.

ESIMERKKEJÄ MUISTA MAISTA

Skotlannissa toimii nuorten parlamentti, joka edustaa 12—25-vuotiaita nuoria. Se valitaan samalla tavalla kuin maan kansallinen parlamentti. Skotlanti on jaettu vaalipiireihin, joissa asuvat nuoret äänestävät edustajansa Skotlannin nuorten parlamenttiin. Se toimii tiiviissä yhteistyössä Skotlannin parlamentin kanssa, ja sen toimintaa johtavat nuorten parlamentin puhemies ja varapuhemies. Sille valitaan myös luottamushenkilöitä, jotka vastaavat ministereitä ja joilla on omat "vastuupaikkakuntansa" sekä omat portfolionsa. Nämä henkilöt muodostavat nuorten parlamentin hallituksen ja johtavat nuorten parlamentin toimintaa kokonaisuutena.

Skotlannin nuorten parlamentilla on myös kymmenen valiokuntaa, jotka vastaavat tietyn aihealueen asioista. Niille valitaan puheenjohtaja sekä varapuheenjohtaja vuoden toimikaudeksi. Skotlanti on lähin esimerkki ja verrattavissa Suomeen samansuuruisen väkiluvun kautta.

Myös Walesissa toimii valtakunnallinen nuorten parlamentti. Siihen valitaan 60 edustajaa 11—18-vuotiaista nuorista eri äänestysalueilta, ja se toimii samalla tavalla kuin Skotlannin kansallinen nuorten parlamentti.

Euroopan tasolla toimii Euroopan nuorten parlamentti (European Youth Parliament, EYP), joka on kattojärjestönä kansallisille osastoille, jotka edustavat EYP:tä kansallisissa jäsenvaltioissa. EYP:n toiminta on tarkoitettu täysi-ikäisille eurooppalaisille nuorille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Lakialoite LA 75/2022 vp

Laki

Nuorten parlamentista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus ja soveltamisala

Tämän lain tarkoituksena on luoda edellytykset Nuorten parlamentille toimia ja luoda sen toiminnalle menettelytavat ja määrätä Nuorten parlamentin toimintatavoista sekä valintatavasta. Tätä lakia sovelletaan Nuorten parlamentin kaikkeen toimintaan soveltuvin osin.

2 §

Nuorten parlamentin asema

Nuorten parlamentti on julkishallinnollinen vaikuttamistoimielin, joka vastaa tässä laissa sille osoitetuista tehtävistä. Nuorten parlamentti toimii valtionhallinnon asiantuntijaelimenä.

Nuorten parlamentin nimi on Suomen nuorten parlamentti (ruotsiksi Finska ungdomsparlamentet, englanniksi Finnish Youth Parliament).

3 §

Nuorten parlamentin kokoonpano

Nuorten parlamentti on nuorten valtakunnallinen vaikuttamistoimielin. Siihen kuuluu sata nuorisokansanedustajaa, jotka valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan valtakunnallisilla vaaleilla.

Nuorten parlamentin toimikausi alkaa, kun nuorisovaalien tulos on vahvistettu, ja jatkuu, kunnes seuraavat nuorisovaalit on toimitettu.

4 §

Nuorisovaalien toimittaminen

Nuorten parlamentti valitaan kahden vuoden välein nuorisovaaleissa, joissa jokaisella äänioikeutetulla on yhtäläinen äänioikeus.

Nuorisovaaleja varten Suomi jaetaan kolmeentoista vaalipiiriin. Lisäksi Ahvenanmaa muodostaa oman vaalipiirinsä, josta valitaan yksi nuorisokansanedustaja.

Nuorisovaalien ajankohdasta, ehdokasasettelusta ja vaalien toimittamisesta säädetään tarkemmin Nuorten parlamentin määräämän tahon toimesta.

Lakialoite LA 75/2022 vp

5 §

Vaalipiirit nuorisovaaleissa

Nuorisovaaleja varten Suomi on jaettu maakuntajaon mukaan seuraaviin vaalipiireihin:

- 1) Helsingin vaalipiiri, johon kuuluu Helsingin kaupunki;
- 2) Uudenmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Askolan, Espoon, Hangon, Hyvinkään, Inkoon, Järvenpään, Karkkilan, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen, Lapinjärven, Lohjan, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten, Porvoon, Pukkilan, Raaseporin, Sipoon, Siuntion, Tuusulan, Vantaan sekä Vihdin kunnat;
- 3) Varsinais-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Auran, Kaarinan, Kemiönsaaren, Koski Tl:n, Kustavin, Laitilan, Liedon, Loimaan, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantalın, Nousiaisten, Oripään, Paimion, Paraisten, Pyhärannan, Pöytyän, Raision, Ruskon, Salon, Sauvon, Someron, Taivassalon, Turun, Uudenkaupungin sekä Vehmaan kunnat;
- 4) Satakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Euran, Eurajoen, Harjavallan, Huittisten, Jämijärven, Kankaanpään, Karvian, Kokemäen, Merikarvian, Nakkilan, Pomarkun, Porin, Rauman, Siikaisten, Säskylän sekä Ulvilan kunnat;
- 5) Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Brändön, Eckerön, Finströmin, Föglön, Getan, Hammarlandin, Jomalan, Kumlingen, Kökarin, Lemlandin, Lumparlandin, Maarianhaminan, Saltvikin, Sottungan, Sundin sekä Vårdön kunnat;
- 6) Hämeen vaalipiiri, johon kuuluvat Asikkalan, Forssan, Hartolan, Hattulan, Hausjärven, Heinolan, Hollolan, Humppilan, Hämeenlinnan, Iitin, Janakkalan, Jokioisten, Kärkölän, Lahden, Lopen, Orimattilan, Padasjoen, Riihimäen, Sysmän, Tammelan sekä Ypäjän kunnat;
- 7) Pirkanmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Akaan, Hämeenkyrön, Ikaalisten, Juupajoen, Kangasalan, Kihniön, Kuhmoisten, Lempäälän, Mänttä-Vilppulan, Nokian, Oriveden, Parkanon, Pirkkalan, Punkalaitumen, Pälkäneen, Ruoveden, Sastamalan, Tampereen, Urjalan, Valkeakosken, Vesilahden, Virtain sekä Ylöjärven kunnat;
- 8) Kaakkois-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Enonkosken, Haminan, Hirvensalmen, Imatran, Juvan, Kangasniemen, Kotkan, Kouvolan, Lappeenrannan, Lemmin, Luumäen, Miehikkälän, Mikkelin, Mäntyharjun, Parikkalan, Pertunmaan, Pieksämäen, Puumalan, Pyhtään, Rantasalmen, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen, Savonlinnan, Sulkavan, Taipalsaaren sekä Virolahden kunnat;
- 9) Savo-Karjalan vaalipiiri, johon kuuluvat Heinäveden, Iisalmen, Ilomantsin, Joensuun, Joroisten, Juuan, Kaavin, Keiteleen, Kiteen, Kiuruveden, Kontiolahden, Kuopion, Lapinlahden, Leppävirran, Lieksan, Liperin, Nurmeksen, Outokummun, Pielaveden, Polvijärven, Rautalammin, Rautavaaran, Rääkkylän, Siilinjärven, Sonkajärven, Suonenjoen, Tervon, Tohmajärven, Tuusniemen, Varkauden, Vesannon sekä Vieremän kunnat;
- 10) Vaasan vaalipiiri, johon kuuluvat Alajärven, Alavuden, Evijärven, Halsuan, Ilmajoen, Isojoen, Isokyrön, Kannuksen, Karijoen, Kaskisten, Kauhajoen, Kauhavan, Kaustisen, Kokkolan, Korsnäsin, Kristiinankaupungin, Kruunupyyn, Kuortaneen, Kurikan, Laihian, Lappajärven, Lapuan, Lestijärven, Luodon, Maalahden, Mustasaaren, Närpiön, Pedersören kunnan, Perhon, Pietarsaaren, Seinäjoen, Soinin, Teuvan, Toholammin, Uudenkaarlepyyn, Vaasan, Vetelin, Vimpelin, Vöyrin sekä Ähtärin kunnat;
- 11) Keski-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Hankasalmen, Joutsan, Jyväskylän, Jämsän, Kannonkosken, Karstulan, Keuruun, Kinnulan, Kivijärven, Konneveden, Kyyjärven, Laukaan,

Lakialoite LA 75/2022 vp

Luhangan, Multian, Muuramen, Petäjaveden, Pihtiputaan, Saarijärven, Toivakan, Uuraisten, Viitasaaren sekä Äänekosken kunnat;

12) Oulun vaalipiiri, johon kuuluvat Alavieskan, Haapajärven, Haapaveden, Hailuodon, Hyrynsalmen, Iin, Kajaanin, Kalajoen, Kempeleen, Kuhmon, Kuusamon, Käsämäen, Limingan, Lumijoen, Merijärven, Muhoksen, Nivalan, Oulaisten, Oulun, Paltamon, Pudasjärven, Puolangan, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Pyhännän, Raahen, Reisjärven, Ristijärven, Sievin, Siikajoen, Siikalatvan, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Tynävän, Utajärven, Vaalan sekä Ylivieskan kunnat;

13) Lapin vaalipiiri, johon kuuluvat Enontekiön, Inarin, Kemin, Kemijärven, Keminmaan, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pelkosenniemen, Pellon, Posion, Ranuan, Rovaniemen, Sallan, Savukosken, Simon, Sodankylän, Tervolan, Tornion, Utsjoen sekä Ylitornion kunnat.

6 §

Nuorisokansanedustajien paikkajako vaalipiirien kesken

Muista vaalipiireistä kuin Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiristä valitaan vaaleilla yhteensä 99 nuorisokansanedustajaa. Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiristä valitaan yksi nuorisokansanedustaja.

Vaalipiirien välisestä paikkajaosta määrätään Nuorten parlamentin antamalla päätöksellä.

7 §

Vaalikelpoisuus ja kelpoisuus edustajantoimeen

Nuorisokansanedustajiksi ovat vaalikelpoisia kaikki ne 12—18-vuotiaat Suomen kansalaiset, joiden väestörekisteriin merkitty kotikunta on Suomessa.

Nuorten parlamenttivaaleissa jokainen äänioikeutettu on vaalikelpoinen.

Nuorisokansanedustajana eivät voi toimia kunnanvaltuutetut, aluevaltuutetut, kansanedustajat, Euroopan parlamentin jäsenet tai Ahvenanmaan maakuntapäivien edustajat.

Jos nuorisokansanedustaja nimitetään tai valitaan johonkin edellä tarkoitetuista tehtävistä, hänen edustajantoimensa lakkaa siitä päivästä, jolloin hänet on valittu tai nimitetty. Edustajantoimi lakkaa myös, jos nuorisokansanedustaja menettää vaalikelpoisuutensa, kuitenkin siten, että yli 18-vuotiaat nuorisokansanedustajat voivat toimia edustajantoimessaan vaalikauden loppuun asti.

8 §

Edustajantoimen keskeytyminen sekä siitä eroaminen ja erottaminen

Edustajantoimi keskeytyy asevelvollisuuden suorittamisen ajaksi. Nuorisokansanedustaja voi erota edustajantoimestaan niin halutessaan.

Nuorisokansanedustaja voidaan erottaa Nuorten parlamentin täysistunnon toimesta, jos hän on toiminut olennaisesti ja toistuvasti hyvien tapojen vastaisesti ja kun suoritettussa äänestyksessä vähintään viisi kuudesosaa äänistä on kannattanut nuorisokansanedustajan erottamista.

Lakialoite LA 75/2022 vp

9 §

Nuorten parlamentin istuntokausi

Nuorten parlamentin istuntokausi alkaa Nuorten parlamentin päättämänä ajankohtana, jonka jälkeen eduskunnan puhemies julistaa Nuorten parlamentin istuntokauden avatuksi.

Nuorten parlamentin istuntokausi jatkuu seuraavan istuntokauden alkamiseen saakka. Vaalikauden viimeinen istuntokausi jatkuu nuorisovaalien tuloksen julkistamiseen saakka. Eduskunnan puhemies julistaa Nuorten parlamentin päättämänä ajankohtana Nuorten parlamentin työn päättyneeksi siltä istuntokaudelta. Nuorten parlamentin puheenjohtajalla on kuitenkin oikeus tarvittaessa kutsua Nuorten parlamentti koolle istuntokauden päättyttyä.

10 §

Nuorten parlamentin puheenjohtaja ja puheenjohtajaneuvosto

Nuorten parlamentti valitsee keskuudestaan istuntokaudeksi kerrallaan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Nuorten parlamentin puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalit toimitetaan suljettuna lip-puäänestyksenä. Vaalissa valituksi tulee nuorisokansanedustaja, joka on saanut vaalissa eniten ääniä.

Nuorten parlamentin puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä valiokuntien puheenjohtajat muodostavat puheenjohtajaneuvoston, joka antaa ohjeita Nuorten parlamentin työn järjestämiseksi ja päättää asioiden käsittelyssä noudatettavista menettelytavoista.

Nuorten parlamentin puheenjohtajaneuvosto voi tehdä ehdotuksia Nuorten parlamentin toimintaa koskeviksi säännöksiksi.

11 §

Nuorten parlamentin valiokunnat

Nuorten parlamentti asettaa istuntokaudekseen kansainvälisyysvaliokunnan, sivistys- ja kulttuurivaliokunnan, talousvaliokunnan ja Nuorten parlamentin työjärjestyksessä säädetyt muut valiokunnat.

Kansainvälisyysvaliokunnassa on kymmenen (10) jäsentä. Sivistys- ja kulttuurivaliokunnassa ja talousvaliokunnassa on vähintään yhdeksän (9) jäsentä. Muissa pysyvissä valiokunnissa on vähintään kahdeksan (8) jäsentä. Valiokunnissa on lisäksi varajäseniä.

Valiokunta on päätösvaltainen, kun vähintään puolet sen jäsenistä on läsnä.

12 §

Nuorten parlamentin valitsemat muut toimielimet

Nuorten parlamentti voi valita tarvittaessa muita toimielimiä.

Lakialoite LA 75/2022 vp

13 §

Nuorten parlamentin toimielinten valinta

Valiokunnat ja muut Nuorten parlamentin toimielimet asetetaan istuntokaudeksi kerrallaan. Nuorten parlamentti voi kuitenkin istuntokauden aikana päättää puheenjohtajaneuvoston ehdotuksesta asettaa toimielimen uudelleen.

Nuorten parlamentti toimittaa valiokuntien ja muiden toimielinten vaalit. Jollei Nuorten parlamentti ole vaalista yksimielinen, vaali toimitetaan suhteellisen vaalitavan mukaan.

14 §

Asian vireilletulo Nuorten parlamentissa

Asia tulee Nuorten parlamentissa vireille nuorisokansanedustajan aloitteella taikka muulla tässä laissa tai Nuorten parlamentin työjärjestyksessä säädettyllä tavalla.

Nuorisokansanedustajalla on oikeus tehdä:

- 1) varjotalousarvioaloite, joka sisältää ehdotuksen valtion varjotalousarvioon otettavasta määräraahasta; sekä
- 2) toimenpideoite, joka sisältää ehdotuksen muuhun toimenpiteeseen ryhtymisestä.

15 §

Asian valmistelu

Hallituksen esitysten lausunnot, nuorisokansanedustajien aloitteet, Nuorten parlamentille annetut kertomukset sekä ne muut asiat, joista tässä laissa tai Nuorten parlamentin työjärjestyksessä niin säädetään, on käsiteltävä valmistelevasti valiokunnassa ennen niiden lopullista käsittelyä täysistunnossa.

16 §

Asian käsittely täysistunnossa

Kaikki Nuorten parlamentin asiat käsitellään täysistunnossa ainoassa käsittelyssä.

Päätökset täysistunnossa tehdään annettujen äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa, paitsi jos ehdotuksen hyväksymiseen vaaditaan määräenemmistö. Äänestysmenetelmästä säädetään tarkemmin Nuorten parlamentin työjärjestyksessä.

17 §

Nuorten parlamentin puheenjohtajan tehtävät täysistunnossa

Nuorten parlamentin puheenjohtaja kutsuu koolle täysistunnot, esittelee niissä asiat ja johtaa sekä valvoo keskustelua.

Lakialoite LA 75/2022 vp

18 §

Valtioneuvoston tiedonannot ja selonteot

Valtioneuvosto tai eduskunta voi antaa Nuorten parlamentille tiedonannon tai selonteon.

19 §

Kirjalliset kysymykset ja ilmoitukset

Nuorisokansanedustajalla on oikeus tehdä lapsia ja nuoria koskevissa asioissa vastaavan ministerin vastattavaksi kysymyksiä tämän toimialaan kuuluvista asioista. Kysymysten tekemisestä ja niihin vastaamisesta ohjeistetaan Nuorten parlamentin työjärjestyksessä.

Pääministeri tai hänen määräämänsä ministeri voi antaa ajankohtaisesta asiasta Nuorten parlamentille ilmoituksen.

Täysistunnossa voidaan järjestää keskustelu ajankohtaisesta asiasta.

Nuorten parlamentti merkitsee tässä pykälässä mainitut asiat tiedoksi.

20 §

Nuorten parlamentin tiedonsaantioikeus

Nuorten parlamentilla on oikeus saada valtioneuvostolta asioiden käsittelyssä tarvitsemansa tiedot. Asianomaisen ministerin tai hänen määräämänsä henkilön tulee huolehtia siitä, että valio-kunta tai muu Nuorten parlamentin toimielin saa mahdollisimman pian tarvitsemansa viranomai-sen hallussa olevat julkiset asiakirjat ja muut tiedot.

21 §

Ministerin sekä lapsiasiavaltuutetun läsnäolo-oikeus

Valtioneuvoston jäsenellä sekä lapsiasiavaltuutetulla on oikeus olla läsnä ja osallistua keskus-teluun täysistunnossa.

22 §

Asioiden käsittelyn jatkuvuus Nuorten parlamentissa

Vaalikaudella kesken jääneiden asioiden käsittelyä jatketaan seuraavalla vaalikaudella.

23 §

Nuorten parlamentin toiminnan julkisuus

Nuorten parlamentin täysistunnot ovat julkisia. Nuorten parlamentti julkaisee asiakirjat pää-asiassa verkossa.

Lakialoite LA 75/2022 vp

Valiokunnan kokoukset eivät ole lähtökohtaisesti julkisia. Valiokunta voi määrätä kokouksensa julkiseksi. Valiokunnan pöytäkirjat ja niiden toimintaan liittyvät muut asiakirjat ovat julkisia.

24 §

Nuorten parlamentin työssä käytettävät kielet

Nuorten parlamentin työssä käytetään suomen tai ruotsin kieltä.

Nuorten parlamentille annettavat asiakirjat, sen päätökset sekä kaikki muu Nuorten parlamentin toimintaan liittyvä materiaali tulee kääntää myös ruotsin kielelle. Nuorten parlamentin täysistunnoissa on myös oikeus käyttää saamen kieltä sekä viittomakieltä.

25 §

Nuorten parlamentin työjärjestys sekä säännöt ja ohjeet

Nuorten parlamentti hyväksyy itselleen työjärjestyksen, jossa annetaan tarkempia säännöksiä sen toiminnassa noudatettavista menettelytavoista sekä Nuorten parlamentin toimielimistä ja työstä. Työjärjestys hyväksytään täysistunnossa.

Nuorten parlamentti voi hyväksyä itselleen muita sääntöjä ja ohjeita.

26 §

Nuorten parlamentin jäsenten valtakirjojen tarkastus

Nuorisokansanedustajille viranomaisten toimesta luovutetut valtakirjat tarkastetaan eduskunnan puhemiesnimitetyn henkilön sekä Nuorten parlamentin puheenjohtajan toimesta.

27 §

Nuorten parlamentin valinta vaalikaudelle 2024—2025

Nuorten parlamenttiin vaalikaudelle 2024—2025 nimitetään 100 nuorisokansanedustajaa Suomen hyvinvointialueiden nuorisovaltuustojen, Ahvenanmaan maakunnan hallituksen sekä Helsingin kaupungin nuorisoneuvoston toimesta siten, että jokaisesta vaalipiiristä tulee enintään puolet siitä kansanedustajien lukumäärästä, joka kyseisestä vaalipiiristä valitaan eduskuntaan vaalikaudelle 2023—2026. Mainittu luku sisältää erikseen nimitettävän puheenjohtajan. Todellinen nimitettävien nuorisokansanedustajien määrä on 99 edustajaa.

28 §

Nuorten parlamentin puheenjohtajan valinta vuoden 2024 valtiopäiville

Nuorten parlamentin puheenjohtaja Nuorten parlamentin vuoden 2024 valtiopäiville nimitetään eduskunnan puhemiesneuvoston päätöksellä.

Lakialoite LA 75/2022 vp

29 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 1.12.2022

Noora Koponen vihr
Hussein al-Taeed sd
Mari Holopainen vihr
Tuomas Kettunen kesk
Johan Kvarnström sd
Katja Taimela sd
Kimmo Kiljunen sd
Markus Mustajärvi vas
Atte Harjanne vihr
Merja Kyllönen vas
Pirkka-Pekka Petelius vihr
Hanna Holopainen vihr
Sebastian Tynkkynen ps
Paula Risikko kok
Pasi Kivisaari kesk